

OTKA jelentés 2010. február 1.–2014. január 31.

A ME BTK Irodalomtudományi Intézete keretében működő Szabó Lőrinc Kutatóhely folyamatos OTKA támogatást élvez (OTKA T60204 2006–2010; OTKA T81341 2010–2014; OTKA; eddigi eredményeink alapján elnyertük a 2014-el kezdődő négy éves projektre szóló pályázatunkat is! T108417 2014–2018). A pályázat célja az Irodalomtudományi Doktori Iskola célkitűzéseivel összhangban a miskolci születésű klasszikus magyar költő, Szabó Lőrinc életművének szövegtani feltárása, a külföldi Szabó Lőrinc emlékhelyek emléktáblával való megjelölése, és a Szabó Lőrinc filológia digitális kritikai kiadásának megszervezése.

Versek és variánsaik digitalizált feltétele a krk.szabolorinc.hu weblapra, ezzel internetes kutatásuk lehetővé tétele:

A 2010 év folyamán sikeres tárgyalások eredményeként a Miskolci Egyetem szenátusa által jóváhagyottan szerződés létesült az MTA Könyvtárával, hogy a www.szabolorinc.hu weblap kiegészítéseként, korrekciójaként, ettől elkülönítve közös weblapon (krk.szabolorinc.hu) jelenítsük meg kritikai jelleggel a nagyrészt az MTAKK tulajdonában illetőleg magántulajdonban lévő (és publikálásukra engedéllyel rendelkező) Szabó Lőrinc verskéziratok összességét, valamint az MTAKK Szabó Lőrinc hagyatékának katalógusait. A Studiolum Bt, dr. Sajó Tamás szakszerű munkájával kialakította a weblap arculatát. Irányításukkal töltődik fel a Horányi Károly által elkészített és készítendő feladat-együttes.

Örök Barátaink, a költő kisebb lírai versfordításai, Osiris, 2003

A szintén, korábbi ciklusban OTKA támogatással készült *Összes versei I–II.*, Osiris, 2003. alapján a kötetek végleges variánsai, ill. a *Vers és valóság*, Osiris, 2001. közlésre kerülnek az egyes kötetek sorra kerülő verseinél (teljességében pedig lásd digitalizálva www.irodalmiakademia.hu. /Szabó Lőrinc)

Verseskönyvei, verseskönyveinek korrektúrái, nyomdai kéziratai (nagyrészt magántulajdonból engedélyezett és egyébként hozzáférhetetlen anyagok, valamint MTKK anyaga) rekonstrukciói:

Föld, erdő, isten, Szabó Lőrinc versei, Kner Izidor, Gyoma, 1922.

Föld, erdő, isten, Az 1922-es Kner kiadás nyomdai kézirat (magántulajdonból)

Föld, erdő, isten, Az 1922-es Kner kiadás kefelevonata (magántulajdonból).

Föld, erdő, isten, Az oldalakon Szabó Lőrinc autográf javításai és kiegészítései (magántulajdonból)

Kalibán, Athenaeum, Budapest, 1923

Kalibán, nyomdai kézirat (magántulajdonból).

Kalibán, Az oldalakon Szabó Lőrinc autográf javításai és kiegészítései (magántulajdonból).

Fény, fény, fény, Kultura R.-T., Budapest, 1926

Fény, fény, fény, nyomdai kézirat (magántulajdonból).

Fény, fény, fény, Az egyes oldalakon Szabó Lőrincnek versei keletkezésével kapcsolatos autográf megjegyzései (u. n. Házi példány. Magántulajdonból).

A sátán műremekei, Pandora, Budapest, 1926

A sátán műremekei, nyomdai kézirat (magántulajdonból).

Te meg a világ kötet nyomdai példányának rekonstrukciója (MTAKK anyagából).

Te meg a világ, Pantheon, Budapest, 1932

Csinnadratta, Janovits István illusztrációival, Athenaeum, Budapest, 1933

Szabó Lőrinc Válogatott Versei, Nagy Károly és Társai, Debrecen, 1934 [Uj Irók 8.].

Szabó Lőrinc Válogatott Versei, 1934 Szerzői példány. Egyes oldalakon Szabó Lőrinc bejegyzései (magántulajdonból).

Szabó Lőrinc Válogatott Versei (1934), nyomdai kézirat. MTAK Kézirattár Ms 4653/2.

Különbéke, Athenaeum, Budapest, 1936

Különbéke, nyomdai kézirat (magántulajdonból).

Reggeltől estig: Egy repülőutazás emléke, Molnár C. Pál illusztrációival, Magyar Bibliofilek Szövetsége, 1937

Harc az ünnepért, Bartha Miklós Társaság, Kecskemét 1938

Szabó Lőrinc Válogatott versei, Singer és Wolfner, Budapest, 1940

Szabó Lőrinc Válogatott Versei (1940), nyomdai kézirat. MTAK Kézirattár Ms 4653/1.

Szabó Lőrinc Válogatott Versei (1940) korrektúrája. MTAK Kézirattár Ms 4653/3.

Tizenkét vers – Tizenkét rajz, Szalay Lajossal közösen, Singer és Wolfner Irodalmi Intézet, 1943

Szabó Lőrinc Összes versei, Uj Idők Irodalmi Intézet R.T. (Singer és Wolfner), Budapest, [1943]

Szabó Lőrinc Összes versei 1943-as kiadásának kefelevonata, MTAK Kézirattár Ms 4653/4.

Tücsökműzene: Rajzok egy élet tájairól, Magyar Élet, Budapest, 1947

Szabó Lőrinc Válogatott versei 1922–1956, Illyés Gyula bevezetőjével, Magvető, Budapest, 1956

A huszonhatodik év: Lírai rekviem százhusz szonettben, Magvető, Budapest, 1957

A huszonhatodik év gépiratos példánya Szabó Lőrinc autográf javításaival, bejegyzéseivel (magántulajdonból).

Tücsökműzene: Rajzok egy élet tájairól, Szépirodalmi, Budapest, 1957

Szabó Lőrinc-hagyaték katalógusainak digitalizálása és feltétele (nem fényképezés, hanem keresésre alkalmas átdolgozással készült publikációk):

F. Csanak Dóra: *Szabó Lőrinc kéziratos hagyatéka I.*, 1973

Körmendy Kinga: *Szabó Lőrinc kéziratos hagyatéka II.*, 2007

Horányi Károly: *Szabó Lőrinc hagyatéka a Petőfi Irodalmi Múzeumban*, 2006, 2011

Eddig elkészítettük a *Föld, erdő, isten*, a *Kalibán*, a *Fényfény, fény* valamint *A sátán műremekei* kötetek verseinek **kritikai jellegű** feldolgozását, összes variánsának, a róluk szóló kritikáknak és a költő kommentárjainak összehangolt, egymásra utaló komplex feltételét. (Ennek folytatására nyertük el a T108417 2014–2018 számú projektet, amely 2014 február 1-ével indul.)

Horányi Károly elkészítette a Szabó Lőrinc szerkesztette 1927-es Pandora című folyóirat teljes szkennelt változatát, amely már számítógépen hozzáférhető, ehhez Kabdebó Lóránt egy kétíves tanulmányt készített, amely megjelent az ItK-ban az OTKA feltüntetésével.

Emléktáblák:

A Szabó Lőrinc külföldi tartózkodásait feltérképező utazásoktól 2010-ben a késve leutalt támogatás miatt el kellett tekintenünk, de mégis tudtunk egy határmenti emléktáblát Balassagyarmaton felállítani. Az Ipoly folyó régi medre felett álló – ma már csak ipari műemlékként funkcionál – és a Tücsökzenében többszörösen szereplő hídon balassagyarmati és szlovákiai magyarok által készített (rimaszombati, kassai és pozsonyi költők, újságírók, grafikusok, vállalkozók által támogatva) emléktábla került felállításra és ünnepélyes átadásra (avatóbeszédet L. Simon László tartotta, a műemlékhídat a helyiek terve szerint Trianon-emlékpark övezi majd, és helyi irodalmi vonatkozású emléktáblák követik az úttörő mostani vállalkozást).

Órás Enikő tanulmányban foglalta össze az addigi eredményeket, *Szabó Lőrinc emléktáblák külföldön* címmel ismertette a Parnasszus 2010 tavaszi számában a külföldi emléktáblák történetét.

A 2011-es évben Curkovics-Major Franciska kutatásai és szervezési munkájának eredményeként a Szabó Lőrinc-versekben felemlegetett Korcula szigetén (Korčula helyett Szabó Lőrinc következetesen Korculát ír versében, és mond felolvasásában! Feltehetően a sziget és helyiség eredeti Kurzola nevének hatására), ahol a *Beszélgetés a tengerrel* c. kiemelkedő verse is készült, emléktáblát állítottunk a helyi horvát szervekkel egyeztetve. Az utazáson jelen volt két doktorandusz is: Órás Enikő és Rutkai Balázs. Az emléktábla a sziget egyik kikötőjének árkaos hivatali helyiségén szerepel, avatóbeszédet a város polgármestere tartotta. A városházán ezzel párhuzamosan műsoros megemlékezés történt a költőre, és kis kiállítást készítettek.

Órás Enikő tanulmányban foglalta össze *Szabó Lőrinc emléktáblák külföldön* címmel a Parnasszus 2010 tavaszi számában a külföldi emléktáblák történetét.

2013-ban külföldi emléktáblák ellenőrzése: *Avelengo-Hafling* (Észak-Olaszország); *Korcula, Opatija* (Horvátországban, Opatija-Abbáziában friss koszorút találtunk, a fiumei magyarok éves megemlékezését!), illetőleg a Szlovákia határán az ipari emlékként funkcionáló hídon levő emléktábla (Balassagyarmaton). A Dubrovnikban elhelyezett emléktábla a Petka szálló renoválása miatt mostantól egy budapesti iskolával (Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium) testvériskolai kapcsolatban álló oktatási intézményben nyert elhelyezést (Ženski đački dom Dubrovnik – Dubrovnik – Branitelja Dubrovnika 27.).

Gyorsírás fejtés:

Lipa Timea folyamatosan a Kosztolányi, Szabó Lőrinc és Babits kutatás számára az aktuális gyorsírásos szövegek megfejtését készíti. Valamint készíti a publikálásra kerülő kéziratokban szereplő gyorsírásos bejegyzések fejtését.

Szabó Lőrinc füzetek:

Az ezt megelőző ciklus zárásakor a Szabó Lőrinc Füzetek sorozat 10. köteteként megjelent Ćurković-Major Franciska *Szabó Lőrinc kelet-adriai utazásai*. Ennek alkalmából az MTA Illyés Archivumában a könyvhéten bemutatót szerveztünk, amelyen Kiss Gy. Csaba és Lukács István professzorok mutatták be az új könyvet.

Megjelentettük a 11. kötetet, *Titkok egy élet/műben* címmel.

Két PhD dolgozat került summa cum laude eredménnyel megvédésre: Farkas Judit: Bisztrai Farkas Ferencről, Szabó Lőrinc kiadójáról készítette terjedelmes, kitűnően dokumentált dolgozata, valamint Nagy Csilla: *Megvont határok, Tér, táj, én-koncepció József Attila és Szabó Lőrinc 1930-as évekbeli költészetében* című kitűnő elméleti alapvetésű munkája, melyeket a következő ciklusban a Szabó Lőrinc Füzetek sorozatban jelentetünk meg.

A Szabó Lőrinc 1924-es és 1925-ös felsőolaszországi utazásairól készülő könyv egy fejezete elkészült és publikálásra került: *Az avelengői pillanat* címmel a *Docendo discimus* című tanulmánykötetben.

Szövegkiadások:

Elkészült az Osiris Klasszikusok sorozat záró kötete:

SZABÓ LŐRINC, *Irodalmi tanulmányok, előadások, kritikák*, s. a. r., jegyz., utószó KEMÉNY Aranka, Osiris, Bp., 2013, 1119 p. A szöveggondozás, a szerkesztés és a jegyzetelés az OTKA T(81341) és az MTA TKI(01241) támogatásával a Miskolci Egyetem Szabó Lőrinc kutatóhelyén készült Kabdebó Lóránt irányításával, a szöveggondozást végezte, a jegyzeteket készítette és az utószót írta Kemény Aranka.

Könyvek, tanulmányok:

Könyvek:

HORÁNYI Károly: *Vád és emlékezet: Lezáratlan eljárások Szabó Lőrinc ügyében*, Kortárs (2010/1), 1–26.

ÓRÁS Enikő: *Szabó Lőrinc európai jelenlétének jelzőkövei – Szabó Lőrinc emléktáblák külföldön*, Parnasszus 2010 tavasz (XVI. évfolyam I. szám) 101–108.

KABDEBÓ Lóránt, *Szabó Lőrinc—T. S. Eliot-párhuzamok* – In: *A mondat becsülete. Írások a hetvenéves Abádi Nagy Zoltán tiszteletére*, szerk: Bényei Tamás, Bollobás Enikő, D. Rácz István, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2010. 361–373.

KABDEBÓ Lóránt, *Szabó Lőrinc rejtékútja – A hermeneutika vonzásában*. Kulcsár Szabó Ernő 60. születésnapjára, Szerk: Bónus Tibor, Eisemann György, Lőrincz Csongor, Szirák Péter. Ráció, Bp., 2010. 214–232.

KABDEBÓ Lóránt, „*Divatok az irodalom körül*” – Helikon. Irodalomtudományi Szemle. A félre-értett futurizmus, 2010. 3. szám, 429–437. Digitálisan: <http://itadokt.hu/futurizmus>.

KABDEBÓ Lóránt, *Mesék a költőről: Szabó Lőrinc-tanulmányok*, Ráció, 2011. 351 p.

KABDEBÓ Lóránt, *Titkok egy élet/műben. Szabó Lőrinc utolsó versciklusának poétikai és filológiai szembesítése* – Szabó Lőrinc Füzetek 11. Miskolci Egyetem BTK Szabó Lőrinc Kutatóhely, Miskolc, 2010. 95 p.

KABDEBÓ Lóránt, *Centrum és redivivus*, Parnasszus Magasles, 2012., 151. p.

Tanulmányok:

KABDEBÓ Lóránt, *A mitikusságnak megtépett foszlányai és a Költő Agya* [a Tücsökzene és a Fekete kolostor], Forrás, 2011. június, 67–84.

KABDEBÓ Lóránt, *Elégia egy pazarló történetéről: (Három költő egyazon Molière-darab fordításáról)* = *Bibliotheca et Universitas: Tanulmányok a hatvanéves Heltai János tiszteletére*, szerk. KECSKEMÉTI Gábor, TASI Réka, Miskolc, Miskolci Egyetem BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, 2011. 399–431.

KABDEBÓ Lóránt, *A Nyugattal való párbeszéd egy pillanata: a Pandora*, ItK, 115(2011)/5. 505–549.

KABDEBÓ Lóránt, „Divatok az irodalom körül” = *Az olasz futurizmus és az európai modernség: A kötetben szereplő tanulmányok a Futurizmus megalapításának 100. évfordulója alkalmából rendezett tudományos konferencia előadásainak írott változatai: Szeged, SZAB székház, 2009. december 19.*, szerk. DÁVID Kinga, MADARÁSZ Klára, Szeged, Szegedi Tudományegyetem Olasz Nyelvi és Irodalmi Tanszék, 2012, 68–84.

KABDEBÓ Lóránt, *Egy paradoxon feltalálása és megoldása* [Szabó Lőrinc és Max Stirner – régebbi tanulmány új, átdolgozott változata] = *A társadalom aspektusai Társadalomelméleti tanulmányok: Lendvai L. Ferenc hetvenedik születésnapjára*, szerk. DEMETER Tamás, HELL Judit, Bp., Áron kiadó, 2012. 228–254.

KABDEBÓ Lóránt, *Szabó Lőrinc és a test*, Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Philosophica, tomus XVII. – fasciculus 1, Miskolc, 2012, 87–102.

KABDEBÓ Lóránt – RUTKAI Balázs, *Az avelengői pillanat = Docendo discimus: Doktoranduszhallgatók és témavezetőik közös tanulmányai a Miskolci Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájából*, szerk. HUSZTI Timea, Miskolci Egyetem Irodalomtudományi doktori iskolája, Miskolc, 2013, 103–121.

KABDEBÓ Lóránt – BARNA László, *Szabó Lőrinc fordítása: A zsidóbükk, = Docendo discimus: Doktoranduszhallgatók és témavezetőik közös tanulmányai a Miskolci Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájából*, szerk. HUSZTI Timea, Miskolci Egyetem Irodalomtudományi doktori iskolája, Miskolc, 2013, 122–136.

KABDEBÓ Lóránt – LIPA Timea, *A huszadik századi magyar szövegtudomány egy megoldandó problémája* [a gyorsírási szövegekről] = *Docendo discimus: Doktoranduszhallgatók és témavezetőik közös tanulmányai a Miskolci Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájából*, szerk. HUSZTI Timea, Miskolci Egyetem Irodalomtudományi doktori iskolája, Miskolc, 2013, 137–154.

KABDEBÓ Lóránt, *Egy klasszikus életmű befogadtatása (Szabó Lőrinc utóélete)* [az OTKA-támogatás története] = „Az ideál mindazonáltal megőrződik”, Tanulmányok Bécsy Ágnes tiszteletére, szerk. HORVÁTH Kornélia, OSZTROLUCZKY Sarolta, Gondolat, Budapest, 2013, 146–149.